

[Valdemar Thomsen.]

historisk Person. Saa vidt mig bekendt er det nemlig den eneste Gang, nogen ansvarlig dansk Mand i Handling har forsøgt at rokke ved det fundamentale i vor Forfatning: vort tusindaarige Kongedømme. Man taler saa meget om „dansk“ og om „udansk“. Kan der tænkes noget mere udansk, noget mere forfatningsstridigt end at rokke ved den Institution, der under alle Forhold maa være det blivende, naar andet skifter?

Derfor maa det ogsaa være paa sin Plads ved en Lejlighed som denne at pege paa den forsmædelige Skandale fra 1920. Men hvis der skulde være Ønske om at komme lidt nærmere til vor Tid, saa for min Skyld ingen Alarm. Der mangler ikke Foreteelser, som peger i samme Retning, og derfor kan der være Grund til ogsaa at se en Smule paa det.

Maaske jeg maa gaa ud fra, at det mindste, man kan forlange af en Minister, der vil have Ord for at bygge paa det forfatningsmæssige Grundlag — altsaa det, Statsministeren beskylder os andre for ikke at gøre — er, at han selv respekterer — ogsaa nu, ikke alene for 20 Aar siden eller mere — saavel Grundloven som de almindelige Love.

Med Hensyn til Grundloven gør jeg opmærksom paa, at der i dens Afsnit I skelnes skarpt mellem den lovgivende, den udøvende og den dømmende Magt. Forholdet udvikler sig imidlertid mere og mere i Retning af en Sammenblanding af de tre Magter, og denne Tendens har — det tør jeg hævde — været særlig fremherskende i den Tid, Statsministeren har staaet med Ansvar. Derfor maa ogsaa Statsministeren tage Hovedansvaret for, at Troen paa og Tiliden til Folkestyret undergraves mere og mere. Forfatningens mest fundamentale Bestemmelser er blevet tilsidesat paa det skammeligste, ikke alene ved at Lovgivning og Administration er rodet sammen i en Pærevælling, men ogsaa i et bestemt Tilfælde, med det for Øje at værne om den politiske Magt, ved Paavirkning af Domsmagten, en Skandale, som fandt Sted i Forbindelse med Kødeksportsagen, og som Landbrugsministeren var Mester for. Som et Udtryk for, hvor alvorligt man opfattede dette Indgreb fra Landbrugsministeren, minder jeg om, at et af de nuværende Regeringsblade kaldte det for „politisk og statslig Raaddenskab“. Maa jeg spørge: Kan sligt tjene som Bevis for, at Ministeriet bygger paa det forfatningsmæssige Grundlag, eller tyder det i modsat Retning?

Med Hensyn til de almindelige Love staar det om muligt endnu slettere til. Ja, ikke engang deres egne Love holder de Herrer Ministre. Jeg har ikke noget imod her at genoptage Drøftelserne vedrørende det, der fandt Sted ved Ministerskiftet umiddelbart efter den 9. April i Fjor eller ved det Skifte, der fandt Sted senere, i Juli Maaned. Det var ved den Lejlighed, den højtærede Statsminister overtraadte gældende Lov. Og ikke nok med det. Nej, han saa gennem Fingre med, at hans Ministre, hvad deres Pligter angik, ikke tog det saa særlig nøje, og at de, hvad deres Rettigheder angik, misbrugte Loven til den yderste Grænse og lidt til. Kan noget saadant, spørger jeg igen, være i Overensstemmelse med Grundlovens Aand og Bogstav? Kan det kaldes at bygge paa det forfatningsmæssige Grundlag?

Hvad Landbrugsministeren angaar, haaber jeg ikke, at nogen i denne Sal tør bestride, at jeg har ført fulgyldigt Bevis ikke alene for, at han i flere Tilfælde har overtraadt sine egne Love, men ogsaa for, at han i en højtidelig Redegørelse har givet Rigsdag og Offentlighed urigtige og misvisende Oplysninger. Maa jeg for at vise, hvilken Respekt denne Statsministerens haandgangne Mand nærer for Folkestyret, tilføje, at den paagældende Redegørelse, som ærede Medlemmer vil huske, Østre Landsret gav en Betegnelse, der ikke var til at misforstaa, fremkom dels for at redde Ministerens egen Person, dels for uden Hensyn til Midlerne at komme en politisk Modstander til Livs.

Jeg ved ikke, om man forlanger yderligere Bevis for, at Ministeriet Stauning i dets tidligere Sættelse afgjort ikke byggede paa det forfatningsmæssige Grundlag. Skulde det være Tilfældet, saa lad mig tilføje, at Kødeksportsagens forfatningsmæssige, parlamentariske Skandale blev fuldkommen, for det første derved, at Landbrugsministeren ikke aldeles omgaaende blev smidt paa Porten, for det andet derved, at han ikke trods Opfordring fra mange Sider i denne Sal var at formaa til at give dette høje Ting, som han havde løjet for, en Undskyldning, og endelig for det tredje derved, at de, som forlangte denne Undskyldning, i dette Tilfælde navnlig de Konservative, uden at forlange Landbrugsministeren fjernet har taget Medansvaret for de Beslutninger, der er taget af det Ministerium, hvori Landbrugsministeren har Sæde.

Hvor ringe Respekt der næres for Folkestyret, har vi for øvrigt et fuldkommen frisk Bevis paa. Jeg tænker her paa de For-